

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 075 68/99-4013
Signatura: bg5ks103

Oblastní pracoviště č. 07
Okresní pracoviště Prachatice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní umělecká škola Netolice, okres Prachatice Bavorovská 456, 384 11 Netolice
IZO:	102101159
Ředitel školy:	Václav Kazda
Zřizovatel:	Město Netolice Mírové náměstí 208, 384 11 Netolice
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Prachatice
Termín inspekce:	29. 3. – 30. 3. 1999
Inspektor:	Mgr. Jindřich Bešťák
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů: Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997/98, třídní knihy, rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovacích hodin, protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Škola má pro individuální a skupinovou výuku v hudebním a ve výtvarném oboru k dispozici celkem čtyři učebny. Z hlediska podmínek pro výuku ve sledovaných předmětech má velmi dobré prostorové podmínky výuka hry na akordeon, trubku a zobcovou flétnu. Mimořádně kvalitní prostorové a akustické podmínky jsou pro souborovou a orchestrální hru v sále školy. Vzhledem ke střídavému využívání učeben učiteli dalších předmětů vyučuje ředitel školy své žáky ve hře na zobcovou flétnu ve velmi malé místnosti, kterou si z úsporných důvodů zvolil též za svoji kancelář (místnost byla šatnou vedle jeviště sálu). Prostorové podmínky jsou zde značně stísněné, bez možnosti umístění doprovodného klávesového nástroje.

Pro skupinovou výuku žáků v přípravné hudební výchově a pro hudební nauku byla přidělena jedna z větších učeben, která je vzhledem k počtu žáků ve skupinách v zásadě vyhovující a alespoň v omezeném rozsahu umožňuje provádění rytmicko-pohybových činností i mimo školní lavice.

Učebna výtvarného oboru (vyučují se dvě skupiny žáků jeden den v týdnu) slouží rovněž výuce v hudebním oboru. Prostorově je vyhovující, k dispozici je místnost pro skladování výtvarných materiálů a prací žáků. Ke skladování modelářské hlíny slouží dobře sklepní prostory.

Škola má dostatek dalších menších prostor na uskladnění učebních pomůcek (velmi dobře je využit i půdní prostor k uložení starších učebních pomůcek a pro potřeby údržbářské dílny - využívá ředitel školy). Učitelům slouží menší místnost s knihovnou (není využívána jako učebna, protože se jedná o průchozí místnost do klavírní a akordeonové učebny).

Pro výuku ve sledovaných předmětech v hudebním a ve výtvarném oboru má škola celkově dobré vybavení učebními pomůckami, notovou a další odbornou literaturou. Doplňování notových archivů o novější tituly, výrazněji potřebné např. v dechovém oddělení, je průběžně prováděno. Údržba a opravy hudebních nástrojů jsou v nutném rozsahu zajišťovány (ladění klavírů, opravy akordeonů, generální opravy dechových nástrojů). Zkvalitněno bylo vybavení audiovizuálními pomůckami - v učebně hudební nauky je nyní televize s videem a reprověž s CD.

Nově se rozvíjející výtvarný obor (od 1. 2. 1998 pracuje ve výše zmíněné učebně určené dříve výhradně hudebnímu oboru) má potřebné základní vybavení pro kresbu, malbu, modelování a pro práci s materiály. Využíván je grafický lis sousední základní školy. Plánováno je pořízení několika malířských stojanů. Škola nemá vlastní keramickou pec.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti školy s přihlédnutím k podmínkám ve sledovaných předmětech jsou na spíše nadprůměrné úrovni.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Organizace odpolední výuky je z daného hlediska vyhovující, zařazení přestávek mezi jednotlivými hodinami je dostatečné. V rozvrhu hodin jsou zohledňovány podmínky dojíždějících žáků. Čekajícím žákům je k dispozici vhodně upravený a vybavený koutek, kde se v klidu věnují četbě, přípravě na vyučování a podobně. Čisté a esteticky kvalitně upravené prostředí školy a tříd spoluvytváří podmínky pro emočně pozitivní prožívání času žáků v základní umělecké škole. Toto podporují i dobré světelné podmínky ve třídách. Rovněž akustické podmínky jsou zde velmi dobré. Ve sledovaných činnostech žáků a učitelů nebyly zaznamenány žádné negativní nebo rušivé momenty z hlediska vytváření příznivých psychohygienických podmínek kvalitního průběhu výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Psychohygienické podmínky ve sledovaných činnostech žáků a učitelů byly na nadprůměrné úrovni.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole působí celkem sedm pedagogických pracovníků, z toho pět má pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku v ZUŠ. Dvě nekvalifikované učitelky (z toho jedna studující konzervatoře) vyučují 30 % vyučovaných hodin ve škole.

Bez odborné způsobilosti je vyučováno celkem 48 % všech hodin v předmětech hudební nauka, hra na kytaru (26), hra na klavír (15), hra na žesťové nástroje (7) a pěvecká výchova a zpěv (11 hodin).

Ze sledovaných předmětů byly s pedagogickou a odbornou způsobilostí vyučovány hra na akordeon, zobcovou flétnu a předměty ve výtvarném oboru (začínající učitelka).

Bez odborné způsobilosti byla vyučována hra na trubku, nekvalifikovaně předmět hudební nauka.

Zkvalitnění personálních podmínek představuje současné zajištění výuky hry na akordeon, nástup učitelky pěvecké výchovy a zpěvu (studující konzervatoře) a kvalifikované učitelky pro výuku ve výtvarném oboru. Bylo zjištěno, že nekvalifikovaná výuka v předmětu hudební nauka není na úkor požadované kvality.

Personální podmínky školy byly částečně zkvalitněny, vzhledem k vyššímu procentu výuky bez odborné způsobilosti však zůstávají nadále na průměrné úrovni.

4 Plnění učebních osnov

Plnění učebních osnov bylo sledováno v hospitovaných hodinách, probíraná látka byla porovnána s rámcovými ročními plány žáků v třídních knihách. Konání postupových a závěrečných zkoušek žáků s příslušnou studijní látkou bylo ověřeno v protokolech o přijímání žáků a komisionálních zkouškách.

Méně příznivou skutečností je, že alespoň několik talentovanějších žáků hudebního oboru nemá individuální výuku v rozsahu horní hranice časové dotace dle učebních plánů základního studia (1,5 hodiny týdně). V několika případech (cca 10 žáků) je přidělen další nepovinný předmět.

Základní požadavky osnov ve sledovaných předmětech jsou s přihlédnutím k individuálním dispozicím a míře talentu žáků plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Kvalita vyučování je hodnocena na podkladě 9 provedených hospitací v předmětech přípravná hudební výchova a hudební nauka, hra na zobcovou flétnu, trubku, akordeon a ve výtvarném oboru v předmětu dekorativní činnosti.

Celkem 6 vyučovacích hodin bylo hodnoceno v pásmu nadprůměru (3 jako nadprůměrné, 3 spíše nadprůměrné), jedna vyučovací hodina byla vynikající, dvě průměrné.

Hodnocení kvality vyučování ve sledovaných předmětech:

Přípravná hudební výchova a hudební nauka

Výrazné zkvalitnění výuky v těchto předmětech učitelkou bez pedagogické a odborné způsobilosti pro výuku v ZUŠ patří k nejpozitivnějším zjištěním této inspekční zprávy. Zvolené metodické postupy, logické členění hodin s dostatečným střídáním různých činností, v neposlední řadě i osobnostní projev učitelky ve vztahu k žákům, včetně jejího pěveckého projevu a hry na kytaru, vedly k žádoucímu aktivnímu zapojení žáků do všech činností. Byly vytvářeny podmínky pro rozvíjení hudební představivosti a hudebního vnímání žáků, s využitím názornosti byly osvojovány základní teoretické znalosti. Prostřednictvím pěveckých, rytmicko-pohybových, instrumentálních a poslechových činností byly efektivně rozvíjeny hudební schopnosti a dovednosti žáků. Obsah a průběh hodin plně odpovídal požadavku osnov na činnostní pojetí výuky. Hudební pojmy a znalosti byly z těchto činností vyvozovány. Dobře byly využívány didaktické pomůcky, drobné hudební nástroje i vlastní pomůcky učitelky. Hodiny se vyznačovaly tvůrčí a radostnou atmosférou.

Výuka měla nadprůměrnou až vynikající úroveň.

Hra na zobcovou flétnu

Výuka ve třídách dvou učitelů dechového oddělení se vyznačovala příznivou atmosférou a dobrou vzájemnou komunikací mezi učiteli a žáky. Názornost byla zajištěna častým předehráváním učitelů na nástroj. Látka pro domácí cvičení byla v hodinách dostatečně připravena. Bylo dbáno na rozvoj základních rytmických dovedností s oporou o pravidelnou metrickou pulsaci a na vytváření základních dechových návyků s cítěním pro hudebně správné frázování písní. Ve skupině tří nejmladších žáků byla velmi dobře zvládnuta skupinová práce v počáteční etapě výuky hry na nástroj - motivace, aktivní zapojování do činností v průběhu celé hodiny s důsledným respektováním individuálních rozdílů a tempa učení žáků, vedení ke schopnosti sebekontroly poznáváním správného a chybného provedení. Konstatováno bylo několik nedostatků - pro žáky nový a obtížnější hmat dvou tónů v rozsahu tercie nebyl předem procvičen jako významný nový prvek ve hře, v 1. ročníku učitel nepostupoval dosti důsledně při nácviu hry písně v jejím přirozeném tempu, což souvisí nejen s rozvojem správného hudebního cítění, ale i potřebné prstové techniky. Méně vhodný způsob nácviu pravidelného metra (tzv. podupávání nohou) způsoboval nežádoucí pohyb celého těla. Nebylo zaznamenáno rozvíjení schopnosti hry z paměti.

Výuka hry na zobcovou flétnu měla nadprůměrnou a průměrnou úroveň.

Hra na trubku

Ze sledovaných hodin vyplynulo, že učitel svou práci zkvalitňuje, a to zejména v užití metodických postupů více odpovídajících současnému pojetí výuky hry na trubku včetně zařazení novější instruktivní literatury. Obsah výuky vychází z dobře zpracovaného plánu v třídní knize. Daří se zvládat rozšiřování nástrojového rozsahu (ve 3. ročníku do tónu c3, což plně odpovídá osnovám). Pro odlehčování a pružnost nátisku jsou užívána cvičení retní vazby, stupnice jsou procvičovány i v rytmických artikulacích, někdy však s rytmickými nepřesnostmi. Dílčí nedostatky v odborném vedení žáků vyplývají z toho, že učitel sám není trumpetista (problematiku nátrubkových nástrojů poznal částečně jako hráč na tenor). Nedostatečně byla zvládána zejména problematika kvalitnější intonace ve střední a nízké nástrojové poloze, nejsou zařazována cvičení podporující progresivnější rozvoj prstové techniky. Některé problémy mohou mj. souviset rovněž s nedostatečnou domácí přípravou žáka, což bylo dotazem potvrzeno. Dobrou motivací je zařazení žáků do instrumentálního souboru (notové úpravy a vedení souboru zajišťuje ředitel školy).

Výuka hry na trubku měla průměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na akordeon

Výuka z hlediska obsahu odpovídá požadavkům osnov, individuálně jsou zohledněny ve studijních plánech žáků. Mladší žáci získávají správné návyky pro hru pravou a levou rukou zvláště i současně. Látka byla v hodinách trpělivě vysvětlena a cvičena, pokyny učitelky byly přesné, podrobné a srozumitelné. Názornost výuky a vytváření hudebních představ zajišťuje učitelka častým používáním nástroje. Hudebnost projevu je podpořena tím, že učitelka dbá na správné měchové frázování při hře, zařazuje hru z paměti. Pouze v některých případech byla hra písní zbytečně zatěžkána počítáním nahlas, které nerespektovalo jasné, i pro mladšího žáka nekomplikované, metrum a rytmus. Žáci s učitelkou dobře spolupracovali. Průběžné hodnocení v hodině a pravidelná klasifikace v třídní knize mají pozitivní motivační účinek.

Výuka hry na akordeon měla spíše nadprůměrnou a nadprůměrnou úroveň.

Výtvarný obor - dekorativní činnosti

Vzhledem k nadcházejícím svátkům byla ve skupině žáků 1. a 2. ročníku zařazena velikonoční tematika a práce s materiály. Téma nevyžadovalo větší motivaci, dobře posloužily ukázky hotových prací. Úroveň kresebné přípravy většiny žáků prokázala dobrý základ pro další rozvíjení jejich výtvarných dovedností. V průběhu práce učitelka se žáky individuálně konzultovala zvolený způsob zpracování úkolu a plně respektovala individuální představy a zájmy žáků. Dostatečně využívala motivující pochvaly. Výsledek práce odpovídal stanovenému cíli a zadanému úkolu na úrovni odpovídající věku žáků.

Výuka měla spíše nadprůměrnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

O výsledcích školy vypovídají počty absolventů I. a II. stupně studia v ZUŠ:

Školní rok:	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
I. stupeň	5	6	4	4
II. stupeň:	0	2	2	3
Celkem:	5	8	6	7

Uvedené počty absolventů, kteří ukončili celý stupeň základního uměleckého vzdělávání, představují z daného hlediska průměrnou úroveň výsledků práce školy - jedná se o dlouhodobé výsledky, které současný ředitel školy nemohl zatím zásadnějším způsobem ovlivnit.

V současné době nestuduje žádný z absolventů ZUŠ v některé škole s uměleckým zaměřením.

Soutěži ZUŠ se škola zúčastňuje, významnějších úspěchů dosahuje v okresním kole, oblastního kola soutěží se žáci ZUŠ Netolice účastní pouze výjimečně. Ve školním roce 1997/98 proběhla soutěž v oborech, které se ve škole nevyučují. V letošním školním roce se okresního kola soutěže zúčastnili pouze klavíristé - získali jedno první místo bez postupu do oblastního kola a dvě druhá místa. Soutěže ve hře na kytaru a akordeon se žáci školy nezúčastnili.

V hospitovaných předmětech byla sledována převážně práce s mladšími žáky. Aktuálně pozorované výsledky výuky odpovídaly požadavkům osnov a byly hodnoceny převážně v pásmu spíše nadprůměrném až průměrném. Na dosahování kvalitních výsledků výuky se nyní významně podílí hudební nauka, rovněž ale hra žáků v orchestru a veškeré interní a veřejné aktivity žáků a učitelů školy (viz bod č. 7). Žáci a absolventi školy se stávají členy amatérských hudebních souborů. Dosahování kvalitnějších výsledků bylo v některých případech ovlivňováno nepravidelností domácí přípravy žáků.

Bylo pozorováno, že škola nemalou měrou přispívá k rozvoji osobností žáků ve sféře citové, volní, kulturně-vzdělávací a v neposlední řadě umožňuje žákům získávání dalších specifických dovedností a osobních kompetencí. Žáci se ve škole projevovali ukázněně a kultivovaně nejen v individuální, ale i ve skupinové výuce, aktivně se zapojovali do daných činností.

Na podkladě získaných informací lze konstatovat, že škola dosahuje v hodnocených hlediscích celkově běžné úrovně výsledků vyučování.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Žáci všech tříd hudebního oboru vystupují v I. a ve II. pololetí na interních třídních přehrávkách za účasti rodičů. Ve školním roce 1998/99 jsou plánovány 4 veřejné koncerty (přizváni jsou i hosté, např. studenti konzervatoře). Ve spolupráci se Základní školou v Netolicích byla v září uskutečněna dvě vystoupení pro žáky ZŠ. Za spoluúčasti mateřské školy se vždy v květnu připravuje vystoupení ke Dni matek. K různým příležitostem ve městě účinkuje žákovský orchestr školy, případně soubor zobcových fléten. Výtvarný obor pořádal v loňském a v letošním roce místní výtvarnou soutěž pro děti, výtvarné práce jsou vystavovány v prostorách městského úřadu a v muzeu.

Struktura a četnost dalších aktivit odpovídá možnostem školy z hlediska počtu žáků a učitelů a celkově představuje dobrý standard těchto aktivit v základních uměleckých školách.

Další aktivity školy ve vztahu k její výchovně-vzdělávací činnosti mají spíše nadprůměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

Prostorové podmínky a vybavení školy pro výchovně-vzdělávací činnosti ve sledovaných předmětech mají spíše nadprůměrnou úroveň. Prostředím školy, organizací výuky a činností učitelů jsou vytvářeny velmi příznivé psychohygienické podmínky pro činnosti žáků ve škole.

Personální podmínky školy byly částečně zkvalitněny, vzhledem k vyššímu procentu výuky bez odborné způsobilosti však zůstávají nadále na průměrné úrovni.

Základní požadavky osnov ve sledovaných předmětech jsou s přihlédnutím k individuálním dispozicím a míře talentu žáků plněny.

Kvalita vyučování byla hodnocena takto: celkem 6 vyučovacích hodin bylo v pásmu nadprůměru (3 hodnoceny jako nadprůměrné, 3 spíše nadprůměrné), jedna vyučovací hodina byla vynikající, dvě průměrné. Zásadním způsobem byla zkvalitněna výuka v předmětu hudební nauka.

Dlouhodobější výsledky vyučování jsou z hlediska hodnocených kritérií na průměrné úrovni, struktura a četnost dalších aktivit ve vztahu k výchovně-vzdělávací činnosti školy mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Podmínky a průběh základního uměleckého vzdělávání ve sledovaných oborech a předmětech mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Doporučení k další činnosti školy:

Z hlediska dlouhodobějšího plánování ČŠI doporučuje zkvalitnění podmínek pro rozvoj výrazněji talentovanějších žáků s cílem dosahovat nadprůměrných výsledků uměleckého vzdělávání. Základem by mělo být přidělení horní hranice časové dotace individuální výuky dle učebních plánů základního studia, ve výjimečných případech i využití učebních plánů rozšířeného studia.

razítko

Podpis inspektora:

J. Bešťák v. r.

V Strakonících dne 15. dubna 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 16. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy

V. Kazda v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Netolice Mírové náměstí 208, 384 11 Netolice	30. 4. 1999	87/99
Školský úřad: Prachatice Zlatá stezka 256, 383 01 Prachatice	30. 4. 1999	88/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
–	–	Připomínky nebyly podány